

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi virvoitusjuomaverosta annetun lain ja alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta sekä virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta annetun lain kumoamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi virvoitusjuomaverosta annetun lain ja alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta sekä virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta annetun lain kumoamisesta (HE 123/2025 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Pia Kivimies, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Jenni Oksanen, valtiovarainministeriö
- erityisasiantuntija Tanja Tilles-Tirkkonen, sosiaali- ja terveysministeriö
- erityisasiantuntija Katja Cash, Verohallinto
- tutkimusprofessori Pia Mäkelä, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
- ekonomisti Bate Ismail, Elintarviketeollisuusliitto ry
- johtava asiantuntija Toni Jääskeläinen, Kaupan liitto ry
- toimitusjohtaja Lasse Pipinen, Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry
- yhteiskuntasuhdepäällikkö Ulla Kiuru, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:

- maa- ja metsätalousministeriö
- Tulli
- Elinkeinoelämän keskusliitto ry
- Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
- Veronmaksajain Keskusliitto ry
- Eckes-Granini Finland Oy
- Oy Sinebrychoff Ab

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2025 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi virvoitusjuomaverosta annettua lakia ja alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annettua lakia sekä kumottavaksi keväällä 2023 vahvistettu laki virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta.

Esityksen tavoitteena on tehdä virvoitusjuomaverosta annettuun lakiin Euroopan komission valtiontukihyväksynnän edellyttämät muutokset, jotta kevään 2023 virvoitusjuomaveron uudistus voidaan saattaa voimaan. Lakiteknisen selkeyden vuoksi keväällä 2023 vahvistettu laki, joka oli tarkoitus säätää asetuksella voimaan komission valtiontukihyväksynnän jälkeen, kumottaisiin ja kaikki muutokset tehtäisiin voimassa olevaan lakiin. Esitys sisältää siten sellaisia kumottavaksi ehdotettuun lakiin sisältyviä veroporrastuksia, määritelmämuutoksia, vesien pakkauskokorajoituksen poistumista ja elintarvikelainsäädännön muutoksista johtuvia pääosin teknisluonteisia päivityksiä koskevia ehdotuksia, joihin komissio ei katsonut sisältyvän valtiontukeen liittyviä ongelmia.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että virvoitusjuomaveroa korotettaisiin. Korotus toteutettaisiin senttimääräisesti samansuuruisena korotuksena kaikille tuoteryhmille.

Virvoitusjuomavero porrastettaisiin nykyisen kahden verotason sijaan kuuteen verotasoon tuotteen sokeripitoisuuden perusteella. Muutoksella veroon sisältyvää terveysohjausta vahvistettaisiin. Alimman verotason veroa kannettaisiin sokerittomista tuotteista kuten voimassa olevan lain mukaan. Sokerittomien juomien vero nousisi 20 senttiin litralta. Sokeria sisältävien juomien veron määrä olisi 27, 35, 43, 51 tai 59 senttiä litralta juoman sokeripitoisuuden mukaan. Vastaavasti kuin nestemäisistä juomatiivisteistä myös kiinteistä juoma-aineksista saatavia juomia verotettaisiin jatkossa sekoitussuhteen mukaisesti saatavan juomamäärän perusteella.

Makeuttamattomien ja maustamattomien vesien ja kivennäisvesien verotusta muutettaisiin siten, että virvoitusjuomaveroa kannettaisiin myös yli viiden litran vähittäismyyntipakkaukseen pakatuista juomista.

Pakkaamattomista juomista ei hallinnollisista syistä kannettaisi virvoitusjuomaveroa niiden sokeripitoisuuden perusteella, vaan niitä verotettaisiin alimman verotason mukaan. Pakkaamattomien juomien vero olisi näin ollen 20 senttiä litralta.

Esityksessä ehdotetaan myös, että kahviin, teehen ja kaakaoon liittyvistä verovapauksista, kuten kuuman kahvin, teen ja kaakaon verovapaudesta, säädettäisiin laissa nimenomaisesti.

Kasvipohjaisten juomien verovapauden edellytyksiä täydennettäisiin vähimmäiskalsiumpitoisuutta koskevalla vaatimuksella. Lisäksi palkokasveihin pohjautuvien juomien, kuten härkäpapujuomien, verotus yhdenmukaistettaisiin muiden kasvipohjaisten juomien kanssa.

Virvoitusjuomaverosta annettuun lakiin tehtäisiin lisäksi eräitä säädösviittauksia koskevia päivityksiä.

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2025 vp

Virvoitusjuomaveron korotukseen liittyen myös tiettyjen vain vähän alkoholia sisältävien juomien alkoholiveroa korotettaisiin. Veronkorotus kohdentuisi 1,2–2,8 prosenttia alkoholia sisältäviin mietoihin käymisteitse valmistettuihin juomiin, joiden alkoholiverotaso jäisi ilman korotusta selvästi alemmaksi kuin etenkin paljon sokeria sisältävien juomien virvoitusjuomavero.

Virvoitusjuomaveron korotuksen seurauksena virvoitusjuomien vähittäismyyntihinnat nousisivat arviolta keskimäärin noin neljä prosenttia.

Ehdotettu virvoitusjuomaveron korotus kasvattaisi virvoitusjuomaveron tuottoa vuositasolla noin 110 miljoonaa euroa. Ehdotetulla alkoholiveromuutoksella arvioidaan olevan vain hyvin vähäinen alkoholiverotuottoa lisäävä vaikutus.

Esitys liittyy valtion vuoden 2026 talousarvioesitykseen ja täydentävään esitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi niiden yhteydessä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.4.2026.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Tausta

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Esityksen taustalla on vuoden 2023 keväällä vahvistetut virvoitusjuomaverolain muutokset, joita ei kuitenkaan EU:n valtioneuvoston päätöksen takia ole saatettu voimaan. Valtioneuvoston yhteydessä komissio on nostanut esiin eräitä kohtia, jotka ovat sen mukaan ongelmallisia ja joita on näin ollen muutettava valtioneuvoston päätöksen saamiseksi. Esityksellä toteutetaan nämä muutokset. Lakiteknisesti muutos tehdään siten, että vuonna 2023 vahvistettu laki 651/2023 kumotaan ja kaikki muutokset tehdään voimassa olevaan virvoitusjuomaverolakiin.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan virvoitusjuomaveron korottamista. Esityksellä toteutetaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman sekä vuosien 2024 ja 2025 kehysriihissä sopimien julkisen talouden suunnitelmien mukaiset virvoitusjuomaveron korotukset.

Voimassa olevassa laissa vero on porrastettu sokeripitoisuuden perusteella kahteen tasoon: alempi verotaso sokerittomille juomille ja korkeampi verotaso sokeripitoisille juomille. Virvoitusjuomista on kannettu valmisteveroa noin 217 miljoonaa euroa vuonna 2024. Vuoden 2025 verokeräytymän arvioidaan olevan noin 222 miljoonaa euroa.

Vuoden 2023 muutokset

Vuonna 2023 virvoitusjuomaverolakiin lailla 651/2023 tehdyillä muutoksilla, joita ei ole saatettu voimaan, on vahvistettu veroon sisältyvää terveysohjausta. Virvoitusjuomavero on porrastettu kahden verotason sijaan kuuteen verotasoon tuotteen kokonaissokeripitoisuuden mukaan. Lakiin on lisätty sokerin määritelmä, ja sen seurauksena sokerittoman tuotteen määritelmää on päivitet-

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2025 vp

ty. Makeuttamattomien ja maustamattomien vesien ja kivennäisvesien verotusta on muutettu siten, että virvoitusjuomaveron alaisiksi ovat tulleet myös yli viiden litran vähittäismyyntipakkaukseen pakatut vedet. Lisäksi veron piiristä on poistettu kiinteät juoma-aineet sekä tehty eräitä muita muutoksia. Vesiä ja kiinteitä juoma-aineita koskevat muutokset on tehty niiden huomioon ottaen pohjalta, joita komissio oli esittänyt Suomen virvoitusjuomaveroa koskevan vireillä olevan kantelun valtioneuvoston vastauksessa. Vuoden 2023 lain eduskuntakäsittelyssä niin sanottu pakkaamattomat juomat on rajattu virvoitusjuomaveron ulkopuolelle (VaVM 43/2022 vp).

Valtioneuvoston käsittelyssä komissio on katsonut, että pakkaamattomat juomat ovat virvoitusjuomaverolain valtioneuvoston tavoitteen kannalta samassa asemassa kuin muut virvoitusjuomat. Lisäksi komissio on katsonut, että nestemäiset juomatiivisteet ja kiinteät juoma-aineet ovat toisinaan korvaavia tuotteita, joten niitä molempia tulisi verottaa. Komissio on kiinnittänyt huomiota edellytyksiin, joilla maustamattomat kasvipohjaiset maitoa korvaavat juomat on laissa rajattu veron ulkopuolelle. Koska nämä tuotteet rinnastetaan verokohtelun osalta maitoon, tulee verovapauden ravintosisältöedellytysten vastata maidon ravintosisältöä.

Esityksessä ehdotetut muutokset

Esityksessä ehdotetaan, että pakkaamattomista juomista ei kanneta virvoitusjuomaveroa sokeripitoisuuden perusteella kuten pakatuista juomista, vaan niitä verotetaan ainoastaan alimman verotason mukaan. Pakkaamattomia juomia verotettaisiin näin ollen vastaavasti kuin sokeria sisältäviä juomia verotetaan valtioneuvoston perusteella.

Kiinteistä juoma-aineista kannetaan jatkossa veroa yhdenmukaisesti nestemäisten juomatiivisteiden kanssa eli niistä saatavan juomamäärän mukaan. Kiinteistä juoma-aineista valmistettuihin juomiin sovelletaan samaa veroporrastusta kuin muihin verotaulukon tuotteisiin.

Maustamattomien kasvipohjaisten juomien verovapauden edellytyksiä ehdotetaan täydennettäväksi kalsiumpitoisuutta koskevalla vaatimuksella. Muutoksen myötä verosta vapautetut kasvipohjaiset maitot vastaavat kansanterveyden kannalta keskeisiltä ominaisuuksiltaan entistä paremmin maidon ravintosisältöä. Lisäksi härkäpapujuomien verokohtelu yhdenmukaistetaan muiden kasvipohjaisten juomien verokohtelun kanssa.

Lisäksi ehdotetaan, että kaikkien virvoitusjuomien valmisteveroa korotetaan. Korotus toteutetaan senttimääräisesti samansuuruisena korotuksena kaikille tuoteryhmille.

Voimassa olevaan virvoitusjuomalakiin tehdään myös ne vuonna 2023 tehdyt muutokset, joiden komissio ei todennut olevan valtioneuvoston sääntelyn kannalta ongelmallisia.

Virvoitusjuomaveron korotukseen liittyen ehdotetaan myös tiettyjen vain vähän alkoholia sisältävien juomien alkoholiveroa korottamista. Veronkorotus kohdentuu 1,2—2,8 prosenttia alkoholia sisältäviin mietoihin käymisteitse valmistettuihin juomiin, joiden alkoholiverotaso jäisi ilman korotusta selvästi alemmaksi kuin etenkin paljon sokeria sisältävien juomien virvoitusjuomaveron.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa ehdotettuja muutoksia on sekä kannatettu että vastustettu kuultavasta riippuen eri näkökohtia painottaen. Virvoitusjuomaveron muuttamista terveysperus-

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2025 vp

teisempaan suuntaan on pidetty myönteisenä asiana, ja myös veron ehdotettua porrastusta sokeripitoisuuden perusteella on pidetty perusteltuna. Toisaalta kuusiportaisen veromallin on nähty aiheuttavan byrokratiaa ja kasvattavan yritysten hallinnollista taakkaa ja kustannuksia. Veronkorotusta on myös pidetty huomattavan suurena ja tuotu esille muun muassa riski matkustajatuonnin lisääntymisestä. Lisäksi virvoitusjuomaveroa on kritisoitu luonteeltaan yksittäisenä pistemäisenä verona.

Valtionaloudelliset vaikutukset

Ehdotettujen muutosten arvioidaan lisäävän virvoitusjuomaveron tuottoa vuositasolla noin 110 miljoonaa euroa. Ottaen huomioon muutosten ehdotettu voimaantulo ja valmisteverojen tilitysjaksot vuoden 2026 verotuottolisäys olisi noin 64 miljoonaa euroa.

Esityksen mukaan virvoitusjuomaveron tuoton kasvu johtuisi veroon ehdotetusta tasakorotuksesta. Veron porrastaminen juomien kokonaissokeripitoisuuden mukaan kuuteen verotasoon voimassa olevan lain kahden verotason sijaan ei kasvattaisi verotuottoa. Esityksen mukaan verotasojen porrastus on pyritty mitoittamaan verotuottoneutraaliksi, eli veron piiriin kuuluvien juomien keskimääräinen verotaso säilyisi porrastuksessa ennallaan. Muiden virvoitusjuomaverolakiin ehdotettujen muutosten vaikutus virvoitusjuomaveron tuottoon arvioidaan vähäiseksi. Esityksen mukaan verotuottoarvioihin liittyy kuitenkin epävarmuutta.

Valiokunnan arvio esityksestä

Hallituksen esityksestä ilmenevien seikkojen ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää ehdotettuja muutoksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina. Tavoitteena on tehdä virvoitusjuomaverolakiin valtiontukihyväksynnän saamiseksi tarvittavat muutokset, jotta virvoitusjuomaveron terveysohjausta vahvistava uudistus voidaan saattaa voimaan. Lisäksi esityksen tavoitteena on lisätä valtion verotuloja.

Ehdotettavista terveysohjausta vahvistavista muutoksista huolimatta virvoitusjuomaveron edelleenkin ensisijaisesti fiskaalinen vero, jonka veropohjan tulee olla valtionaloudellisen luonteensa mukaisesti laaja. Terveysohjausta vahvistetaan fiskaalisen veron sisällä, ja vahvistuva vero-ohjaus kohdistuu nimenomaan juomista saatavan sokerin vähentämiseen uudistukselle asetetun tavoitteen mukaisesti, ei muihin mahdollisiin terveystieteellisiin.

Virvoitusjuomaveron terveysohjauksen vahvistaminen ja uusi kuusiportainen malli muuttaa nykyistä virvoitusjuomaverosääntelyä kuitenkin merkittävästi. Valiokunta pitää tärkeänä, että ehdotettujen lakimuutosten terveys- ja verotuottovaikutuksia sekä myös mahdollisia vaikutuksia maa-hantuontiin seurataan tarkasti.

Eräitä muita huomioita

Kuulemisissa on tuotu esille myös käytännön toimeenpanon haasteet ja katsottu toimeenpanolle jäävä aika liian lyhyeksi. Saadun selvityksen mukaan voimaantuloaikaa on jo lausuntokierroksella olleen esitysluonnokseen nähden pidennetty kolmella kuukaudella saadun lausuntopalautteen perusteella siten, että hallituksen esityksessä ehdotetaan voimaantuloa 1.4.2026. Valiokunta vii-

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2025 vp

taa myös jo vuonna 2023 vahvistetussa laissa olleeseen kuusiportaiseen veromalliin sekä siihen, että samaisen porrastuksen sisältävä esitysluonnos on lähetetty lausunnolle kesäkuun 2025 alussa. Tähän nähden valiokunta pitää hallituksen esityksessä ehdotettua voimaantuloajankohtaa perusteltuna.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on nostettu esille tullitariffiluokituksen epäkohdat verotuksen perustana. Elintarvikkeiden osalta tullitariffinimikkeistön luokitus perustuu tuotteen objektiivisiin ominaisuuksiin, kuten raaka-aineisiin ja valmistusmenetelmiin. Nimikkeistön käyttö mahdollistaa veropohjan määrittelyn verotuksen edellyttämällä tavalla selkeästi, neutraalisti ja objektiivisesti. Tulli toimii Suomessa tavaraluokittelun asiantuntijaviranomaisena. Jos juoman nimikkeestä ja sen myötä verokohtelusta on epäselvyyttä, yritykset voivat hakea Verohallinnolta ennakkoratkaisua tuotteesta suoritettavasta valmisteverosta. Verohallinto pyytää hakemuksen johdosta tarpeen mukaan Tullilta lausuntoa tuotteen nimikkeestä. Saadun selvityksen mukaan tullitariffinimikkeistöä käytetään myös yhdenmukaistetussa valmisteverotuksessa, kuten alkoholi- ja energiaverotuksessa, sekä useiden muiden jäsenvaltioiden kansallisissa valmisteveroissa.

Lopuksi

Lakiehdotuksessa 3. ehdotetun muutoksen, jossa ehdotetaan muutettavaksi alkoholi- ja alkoholi-juomaverosta annetun lain liitettä, osalta on yhteensovittamistarve. Valiokunta ehdottaa aiemmin ehdotettujen muutosten (HE 95/2025 vp, VaVM 16/2025 vp) huomioon ottamista liitteessä sekä lain johtolauseessa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 123/2025 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 123/2025 vp sisältyvän 3. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. (Valiokunnan lausumaehdotus)

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2025 vp

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta annettu laki (651/2023).

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan virvoitusjuomaverosta annetun lain (1127/2010) 1 §:n 2 momentti, 3 momentin 1, 2 ja 4–6 kohta ja 6 momentti, 2 ja 3 § sekä liite,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 3 momentin 4–6 kohta laissa 1084/2013 ja 6 momentti laissa 1535/2016, 2 ja 3 § osaksi laissa 1535/2016 ja liite laissa 1210/2019, sekä

lisätään 1 §:n 3 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1084/2013, uusi 7 kohta seuraavasti:

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2025 vp

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun tullitariffin nimikkeen 2201 tuotteisiin, jos ne on pakattu vähittäismyyntipakkaukseen. Vähittäismyyntipakkauksena pidetään myös vastaavanlaista pakkausta ravitsemistoiminnassa.

Tätä lakia ei sovelleta seuraaviin tuotteisiin:

1) kliiniset ravintovalmisteet, jotka täyttävät Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 609/2013 täydentämisestä erityisiin lääkinnällisiin tarkoituksiin tarkoitettujen elintarvikkeiden koostumusta ja niistä annettavia tietoja koskevien erityisvaatimusten osalta annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2016/128 säädetty koostumusta koskevat vaatimukset;

2) äidinmaidonkorvikkeet ja vieroitusvalmisteet, jotka täyttävät Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 609/2013 täydentämisestä äidinmaidonkorvikkeiden ja vieroitusvalmisteiden koostumusta ja niistä annettavia tietoja koskevien erityisvaatimusten sekä imeväisten ja pikkulasten ravitsemisesta annettavia tietoja koskevien vaatimusten osalta annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2016/127 säädetty koostumusta koskevat vaatimukset;

4) painonhallintaan tarkoitettut elintarvikkeet, jotka täyttävät Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 609/2013 täydentämisestä painonhallintaan tarkoitettujen ruokavalionkorvikkeiden koostumusta ja niistä annettavia tietoja koskevien erityisvaatimusten osalta annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2017/1798 säädetty koostumusta koskevat vaatimukset;

5) ravintolisät, jotka täyttävät elintarvikelain (297/2021) nojalla säädetty vaatimukset;

6) lääkelain (395/1987) 4 §:ssä tarkoitettut lääkevalmisteet;

7) tullitariffin nimikkeiden 0901 ja 0902 kahvi ja tee sekä niistä valmistetut kuumat juomat, nimikkeiden 1805 ja 1806 kaakaojauhe sekä niistä valmistetut kuumat juomat samoin kuin nimikkeen 2101 kahvi- ja teeuutteisiin, -esansseihin ja -tiivisteisiin perustuvat valmisteet sekä niistä valmistetut kuumat juomat.

Edellä 4 momentissa tarkoitettuun tuotantoon sovelletaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettua komission asetusta (EU) 2023/2831.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *virvoitusjuomalla* liitteen verotaulukossa tarkoitettuja tuotteita;
- 2) *sokerilla* mono- ja disakkarideja, ei kuitenkaan polyoleja;
- 3) *sokerittomalla* virvoitusjuomaa, joka sisältää sokeria enintään 0,5 grammaa 100 millilitrassa;

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2025 vp

4) *maustamattomalla kasvipohjaisella juomalla* maustamatonta, enintään 4,8 grammaa sokeria ja vähintään 119 milligrammaa kalsiumia 100 millilitrassa sisältävää tullitariffin nimikkeen:

a) 2202 99 11 kuuluvaa proteiinipitoisuudeltaan vähintään 2,8 painoprosentista soijapohjaista juomaa;

b) 2202 99 15 kuuluvaa proteiinipitoisuudeltaan alle 2,8 painoprosentista soijapohjaista juomaa ja 8 ryhmän pähkinöihin, 10 ryhmän viljoihin ja 12 ryhmän siemeniin pohjautuvaa juomaa;

c) 2202 99 19 kuuluvaa 7 ryhmän palkokasveihin pohjautuvaa juomaa;

5) *pakkaamattomalla* loppukuluttajalle sellaisenaan tarkoitettua juomaa, jonka kuluttaja itse pakkaa, joka pakataan kuluttajan pyynnöstä juoman luovutuspaikassa, joka on valmiiksi pakattu juoman luovutuspaikassa välitöntä myyntiä varten tai joka tarjoillaan juoman luovutuspaikassa loppukuluttajalle valmiina nautittavaksi sekä joka luovutetaan samasta juoman luovutuspaikasta, jossa se on valmistettu.

Tullitariffin nimikkeillä tarkoitetaan tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 liitteen I muuttamisesta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2024/2522 mukaisia nimikkeitä.

3 §

Veron määrä

Valmisteveroa on suoritettava liitteen verotaulukon mukaisesti.

Juomien valmistukseen käytettävistä tuotteista sekä tullitariffin nimikkeen 2009 laimennettavista mehuista kannetaan virvoitusjuomaveroa niistä saatavan juomamäärän perusteella. Juomille hyväksytään enintään 15 painoprosentin sokeripitoisuuteen tai sitä vastaavaan makeuteen johdettava sekoitussuhde.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2025 vp

VEROTAULUKKO

Tullitariffin nimike	Tuote	Tuoteryhmä	Veron määrä snt/l
2009	Käymättömät ja lisättyä alkoholia sisältämättömät hedelmä- ja pähkinämehut (myös rypäleen puristemehu "grape must" ja kookosvesi) ja kasvimehut, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät: (alkoholipitoisuus enintään 0,5 tilavuusprosenttia)	1P	20
	sokeriton	1A	20
	sokeripitoisuus yli 0,5 mutta enintään 2,5 grammaa 100 millilitrassa	1B	27
	sokeripitoisuus yli 2,5 mutta enintään 5 grammaa 100 millilitrassa	1C	35
	sokeripitoisuus yli 5 mutta enintään 8 grammaa 100 millilitrassa	1D	43
	sokeripitoisuus yli 8 mutta enintään 11 grammaa 100 millilitrassa	1E	51
	sokeripitoisuus yli 11 grammaa 100 millilitrassa	1F	59
2106:sta	Muualle kuulumattomat elintarvikevalmisteet:		
	- alkoholia sisältämättömät tai enintään 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävät tuotteet, jotka on tarkoitettu käytettäväksi juomien valmistukseen:	2A 2B 2C 2D	20 27 35 43
	- kiinteässä muodossa olevat juoma-ainekset	2E	51
	sokeriton	2F	59
	sokeripitoisuus yli 0,5 mutta enintään 2,5 grammaa 100 millilitrassa		
	sokeripitoisuus yli 2,5 mutta enintään 5 grammaa 100 millilitrassa		
	sokeripitoisuus yli 5 mutta enintään 8 grammaa 100 millilitrassa		
	sokeripitoisuus yli 8 mutta enintään 11 grammaa 100 millilitrassa		
	sokeripitoisuus yli 11 grammaa 100 millilitrassa		
	- - muut		
	sokeriton	3A	20
	sokeripitoisuus yli 0,5 mutta enintään 2,5 grammaa 100 millilitrassa	3B	27
	sokeripitoisuus yli 2,5 mutta enintään 5 grammaa 100 millilitrassa	3C	35

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2025 vp

2201:stä	sokeripitoisuus yli 5 mutta enintään 8 grammaa 100 millilitrassa	3D	43
	sokeripitoisuus yli 8 mutta enintään 11 grammaa 100 millilitrassa	3E	51
	sokeripitoisuus yli 11 grammaa 100 millilitrassa	3F	59
	Vesi, myös luonnon tai keinotekoinen kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön ja maustamaton	4A	20
2202	pakkaamaton	4P	20
	Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu, ja muut alkoholittomat juomat, ei kuitenkaan nimikkeeseen 2009 hedelmä-, pähkinä- tai kasvismehut: (alkoholipitoisuus enintään 0,5 tilavuusprosenttia) – ei kuitenkaan maustamattomat kasvipohjaiset juomat		
	pakkaamaton	5P	20
	sokeriton	5A	20
	sokeripitoisuus yli 0,5 mutta enintään 2,5 grammaa 100 millilitrassa	5B	27
	sokeripitoisuus yli 2,5 mutta enintään 5 grammaa 100 millilitrassa	5C	35
	sokeripitoisuus yli 5 mutta enintään 8 grammaa 100 millilitrassa	5D	43
	sokeripitoisuus yli 8 mutta enintään 11 grammaa 100 millilitrassa	5E	51
	sokeripitoisuus yli 11 grammaa 100 millilitrassa	5F	59
2204:sta	Tuoreista rypäleistä valmistettu viini, myös väkevöity viini; rypäleen puristemehu (grape must), muu kuin nimikkeeseen 2009 kuuluva: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia) - alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia		
	pakkaamaton	6P	20
	sokeriton	6A	20
	sokeripitoisuus yli 0,5 mutta enintään 2,5 grammaa 100 millilitrassa	6B	27
	sokeripitoisuus yli 2,5 mutta enintään 5 grammaa 100 millilitrassa	6C	35
	sokeripitoisuus yli 5 mutta enintään 8 grammaa 100 millilitrassa	6D	43

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2025 vp

2205:sta	sokeripitoisuus yli 8 mutta enintään 11 grammaa 100 millilitrassa	6E	51
	sokeripitoisuus yli 11 grammaa 100 millilitrassa	6F	59
	Vermutti ja muu tuoreista viinirypäleistä valmistettu viini, joka on maustettu kasveilla tai aromaattisilla aineilla: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia)		
	- alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia		
	pakkaamaton	7P	20
	sokeriton	7A	20
	sokeripitoisuus yli 0,5 mutta enintään 2,5 grammaa 100 millilitrassa	7B	27
	sokeripitoisuus yli 2,5 mutta enintään 5 grammaa 100 millilitrassa	7C	35
	sokeripitoisuus yli 5 mutta enintään 8 grammaa 100 millilitrassa	7D	43
	sokeripitoisuus yli 8 mutta enintään 11 grammaa 100 millilitrassa	7E	51
2206:sta	sokeripitoisuus yli 11 grammaa 100 millilitrassa	7F	59
	Muut käymisen avulla valmistetut juomat (esim. siideri, päärynäviini ja sima); käymisen avulla valmistettujen juomien sekoitukset sekä käymisen avulla valmistettujen juomien ja alkoholittomien juomien sekoitukset, muualle kuulumattomat: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia)		
	- alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia, ei kuitenkaan oluen ja alkoholittomien juomien sekoitukset		
	pakkaamaton	8P	20
	sokeriton	8A	20
	sokeripitoisuus yli 0,5 mutta enintään 2,5 grammaa 100 millilitrassa	8B	27
	sokeripitoisuus yli 2,5 mutta enintään 5 grammaa 100 millilitrassa	8C	35
	sokeripitoisuus yli 5 mutta enintään 8 grammaa 100 millilitrassa	8D	43
	sokeripitoisuus yli 8 mutta enintään 11 grammaa 100 millilitrassa	8E	51
	sokeripitoisuus yli 11 grammaa 100 millilitrassa	8F	59

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2025 vp

2208:sta	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus pienempi kuin 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia)		
	- juomat, alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia:		
	- - hiilihapotetut		
	pakkaamaton	9P	20
	sokeriton	9A	20
	sokeripitoisuus yli 0,5 mutta enintään 2,5 grammaa 100 millilitrassa	9B	27
	sokeripitoisuus yli 2,5 mutta enintään 5 grammaa 100 millilitrassa	9C	35
	sokeripitoisuus yli 5 mutta enintään 8 grammaa 100 millilitrassa	9D	43
	sokeripitoisuus yli 8 mutta enintään 11 grammaa 100 millilitrassa	9E	51
	sokeripitoisuus yli 11 grammaa 100 millilitrassa	9F	59
	- - muut		
	pakkaamaton	10P	20
	sokeriton	10A	20
	sokeripitoisuus yli 0,5 mutta enintään 2,5 grammaa 100 millilitrassa	10B	27
	sokeripitoisuus yli 2,5 mutta enintään 5 grammaa 100 millilitrassa	10C	35
	sokeripitoisuus yli 5 mutta enintään 8 grammaa 100 millilitrassa	10D	43
	sokeripitoisuus yli 8 mutta enintään 11 grammaa 100 millilitrassa	10E	51
	sokeripitoisuus yli 11 grammaa 100 millilitrassa	10F	59
3302:sta	Hyvänhajuisten aineiden seokset sekä yhteen tai useampaan tällaiseen aineeseen perustuvat seokset (myös alkoholiliuokset), jollaisia käytetään raaka-aineena teollisuudessa; muut hyvänhajuisiin aineisiin perustuvat valmisteet, jollaisia käytetään juomien valmistukseen:		
	– jollaisia käytetään elintarvike- tai juomateollisuudessa:		
	– – jollaisia käytetään juomateollisuudessa, alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia		
	sokeriton	11A	20

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2025 vp

3824:stä	sokeripitoisuus yli 0,5 mutta enintään 2,5 gram- maa 100 millilitrassa	11B	27
	sokeripitoisuus yli 2,5 mutta enintään 5 gram- maa 100 millilitrassa	11C	35
	sokeripitoisuus yli 5 mutta enintään 8 grammaa 100 millilitrassa	11D	43
	sokeripitoisuus yli 8 mutta enintään 11 grammaa 100 millilitrassa	11E	51
	sokeripitoisuus yli 11 grammaa 100 millilitrassa	11F	59
	Kemialliset tuotteet ja kemian- tai siihen liitty- vän teollisuuden valmisteet (myös jos ne ovat luonnontuotteiden seoksia), muualle kuulumat- tomat:		
	– juomien valmistukseen soveltuvat kivennäis- suolaliuokset		
	sokeriton	12A	20
	sokeripitoisuus yli 0,5 mutta enintään 2,5 gram- maa 100 millilitrassa	12B	27
	sokeripitoisuus yli 2,5 mutta enintään 5 gram- maa 100 millilitrassa	12C	35
	sokeripitoisuus yli 5 mutta enintään 8 grammaa 100 millilitrassa	12D	43
	sokeripitoisuus yli 8 mutta enintään 11 grammaa 100 millilitrassa	12E	51
	sokeripitoisuus yli 11 grammaa 100 millilitrassa	12F	59

3.

Laki

alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain (1471/1994) liite, sellaisena kuin se
on laissa / , seuraavasti:

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2025 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2025 vp

VEROTAULUKKO

Etyylialkoholipitoisuus tilavuusprosentteina	Tuoteryhmä	Veron määrä
<i>Olut</i>		
— yli 0,5 mutta enintään 3,5	11.	28,75 senttiä senttilitralta etyylialkoholia
— yli 3,5	12.	36,71 senttiä senttilitralta etyylialkoholia
<i>Viinit ja muut käymisteitse valmistetut alkoholijuomat</i>		
— yli 1,2 mutta enintään 2,8	21.	50,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 2,8 mutta enintään 5,5	22.	219,02 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 5,5 mutta enintään 8	23.	340,70 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 8 mutta enintään 15	24.	504,97 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
<i>Viinit</i>		
— yli 15 mutta enintään 18	25.	504,97 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
<i>Välituotteet</i>		
— yli 1,2 mutta enintään 15	31.	575,95 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 15 mutta enintään 22	32.	886,24 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa — kuitenkin 886 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa ajalla 1.1. 31.12.2026 — kuitenkin 874 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa ajalla 1.1. 31.12.2025
<i>Etyylialkoholi</i>		
Tullitariffin nimikkeeseen 2208 kuuluvat tuotteet:		
— yli 1,2 mutta enintään 2,8	41.	31,33 senttiä senttilitralta etyylialkoholia
— yli 2,8 mutta enintään 10	42.	55,57 senttiä senttilitralta etyylialkoholia

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2025 vp

— yli 10	43.	56,28 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
— yli 2,8 mutta enintään 10	45.	54,80 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
— yli 10		57,30 senttiä senttilitralla etyylialkoholia — kuitenkin 56,30 senttiä senttilitralla etyylialkoholia ajalla 1.1. 31.12.2026 — kuitenkin 55,50 senttiä senttilitralla etyylialkoholia ajalla 1.1. 31.12.2025
Muut	46.	56,28 senttiä senttilitralla etyylialkoholia — kuitenkin 56,30 senttiä senttilitralla etyylialkoholia ajalla 1.1. 31.12.2026 — kuitenkin 55,50 senttiä senttilitralla etyylialkoholia ajalla 1.1. 31.12.2025

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa ja tarvittaessa tarkentaa virvoitusjuomaverosta annetun lain pienvalmistajahuojennusta siten, että muista saman toimialan valmistajista oikeudellisesti ja taloudellisesti riippumattomien, enintään 70 000 litraa vuodessa valmistavien pientoimijoiden asema sekä huojennuksen yhteensopivuus EU:n valtiontukisääntelyn kanssa varmistetaan. Tässä yhteydessä valtioneuvosto kiinnittää huomiota myös pientoimijoiden kasvuun vaikuttaviin esteisiin.

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2025 vp

Helsingissä 13.11.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

varapuheenjohtaja Saara Hyrkkö vihr
jäsen Otto Andersson r
jäsen Markku Eestilä kok (osittain)
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Janne Heikkinen kok
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Marko Kilpi kok
jäsen Jari Koskela ps
jäsen Suna Kymäläinen sd
jäsen Aki Lindén sd (osittain)
jäsen Mika Lintilä kesk
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Joona Räsänen sd (osittain)
jäsen Hanna Sarkkinen vas
jäsen Sari Sarkomaa kok (osittain)
jäsen Sami Savio ps
jäsen Ville Valkonen kok
jäsen Pia Viitanen sd
jäsen Ville Vähämäki ps
varajäsen Hannu Hoskonen kesk (osittain)
varajäsen Janne Jukkola kok (osittain)
varajäsen Eeva Kalli kesk (osittain)
varajäsen Saku Nikkanen sd
Henrik Wickström r (osittain)

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tarja Järvinen

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2025 vp
Vastalause

Vastalause /kesk

Perustelut

Virvoitusjuomien valmisteveron tuotto oli 217 miljoonaa euroa vuonna 2024. Hallituksen esityksessä HE 123/2025 vp ehdotettujen muutosten arvioidaan lisäävän virvoitusjuomaveron tuottoa vuositasolla noin 110 miljoonaa euroa. Ottaen huomioon muutosten ehdotettu voimaantulo ja valmisteverojen tilitysjaksot vuoden 2026 verotuottolisäys olisi noin 64 miljoonaa euroa.

Vuoden 2026 verotuotoksi arvioidaan 309 miljoonaa euroa. Keskusta sitoisi virvoitusjuomien valmisteverotuksen kuluttajahintaindeksiin pysyvästi alkoholiveron tapaan. Alkoholiverotukseen toteutettu vastaava indeksikehityksen mukainen veronkorotus olisi 1,4 prosenttia vuonna 2026.

Indeksointi kasvattaisi verotuottoa noin 4,5 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja jatkossa automaattisesti indeksin mukaisesti. Indeksoinnin tavoitteena on, että virvoitusjuomaverotuksen taso säilyy reaalisesti ennallaan jatkossa.

Keskusta korottaisi lisäksi myös keinomakeutettujen virvoitusjuomien (pois lukien vedet) sekä energiajuomien verotusta yhteensä 20 miljoonalla eurolla hallituksen esitystä enemmän.

Kokonaisuudessaan keskustan toimenpiteet vahvistaisivat virvoitusjuomaveron tuottoa 25 miljoonalla eurolla ja sen jälkeen indeksikorotuksen vaikutuksen verran arviolta 4—7 miljoonaa euroa vuodessa lähivuosien aikana riippuen kuluttajahintojen muutoksista.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hyväksytään kaksi lausumaa. (Vastalauseen lausumaehdotukset)

Vastalauseen lausumaehdotukset

- 1. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee ja antaa tarvittavat esitykset virvoitusjuomaverotus indeksoidaan pysyvästi kuluttajahintaindeksin nousua vastaavaksi.*
- 2. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee ja antaa tarvittavat esitykset keinomakeutettujen virvoitusjuomien virvoitusjuomaveron korottamiseksi vesiä lukuun ottamatta sekä energiajuomien virvoitusjuomaveron korottamiseksi.*

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2025 vp
Vastalause

Helsingissä 13.11.2025

Mika Lintilä kesk
Hannu Hoskonen kesk
Eeva Kalli kesk